

39. El pronom en quantitatiu

• De sal, no **en** queda gens.

A. Formes

B. Usos

C. El pronom **en** amb verbs impersonals i verbs de moviment

D. El pronom **en** i la preposició de

A. Formes

A.1 Les formes del pronom **en** davant i darrere del verb són:

Davant de verb començat en consonant	Davant de verb començat en vocal o h	Darrere de verb acabat en consonant o -u	Darrere de verb acabat en vocal (-a, -e, -i)
en fa	n' he vist	vaig comprar- ne	porta' n

36.▶

B. Usos

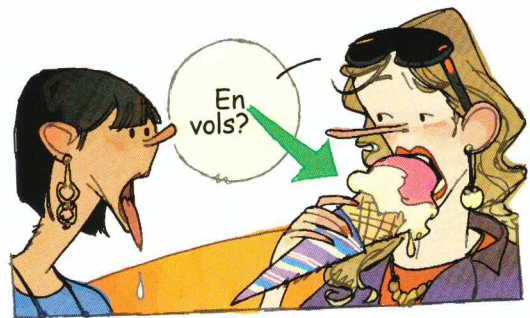
B.1 Usem el pronom **en** per referir-nos a l'**existència** o la **quantitat** de persones o coses **identificades** per l'oient perquè n'hem parlat abans o perquè són en el context on es produeix la comunicació:

—Teniu **cotxe**?

—No, no **en** tenim.

—**En** vols? [una part del que està menjant]

—No, gràcies.

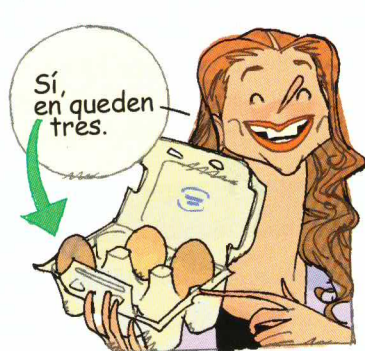
B.2 Amb el pronom **en** només substituïm el nom i no l'expressió de quantitat que l'acompanya:

—Tenim **ous**?

—Sí, **en** queden **tres**. [en = ous]

—Sí, **en** queden **uns quants**.

—No, no **en** queda **cap**. [quantitat nul·la d'ous]

! ■ Les quantitats a què ens referim poden ser més o menys precises. Les expressem amb numerals cardinals (*un, dos, tres, quatre, etc.*); quantitatius (*molt, bastant, poc, etc.*); indefinits (*alguns, uns quants, etc.*); adverbis de quantitat (*més, menys*), o noms que indiquen una quantitat (*un tros, un grapat, etc.*).

B.3 Fem servir el pronom *en* quan ens referim a persones o coses no concretes amb verbs que expressen situacions habituals (*fer, tenir, portar, etc.*):

- Normalment portes ulleres? [No parlem d'unes ulleres concretes.]
- Només **en** porto per conduir.

14 ▶

B.4 Fem servir el pronom *en* quan ens referim a la quantitat de persones o coses identificades. En canvi, usem els pronoms *el, la, els* i *les* quan ens referim a persones o coses identificades sense expressar-ne la quantitat:

- Has convidat els teus amics a la festa?
 - Només **n'he** convidat uns quants.
- [Expressa la quantitat d'amics que ha convidat.]

- Has convidat els teus amics a la festa?
 - Sí que **els** he convidat.
- [Es refereix als seus amics, però no expressa la quantitat.]

C. El pronom *en* amb verbs impersonals i verbs de moviment

C.1 Fem servir el pronom *en* per referir-nos al subjecte o al complement directe de verbs com *haver-hi, caldre, fer falta* o *quedar*:

- Ahir **hi** havia molta neu; **en** canvi avui **n'hi** ha poca.
[de neu]
- Volia comprar entrades per al concert, però no **en** queden.
[d'entrades]

! No usem el pronom *en* quan el verb té el subjecte o el complement directe explícit:
Hi ha cerveses a la nevera?
~~N'hi ha cerveses a la nevera?~~

C.2 Fem servir el pronom *en* per referir-nos al subjecte de verbs de moviment com *sortir, arribar, venir* o *marxar*:

- Han de venir molts convidats, però de moment no **n'ha** arribat cap. [convidat]
- Hi ha vaga de trens. Avui no **en** surt cap de l'estació. [cap tren]
- Vam convidar molts amics a la festa, però només **en** van venir dos. [dos amics]

D. El pronom *en* i la preposició *de*

D.1 Quan el CD al qual ens referim amb el pronom *en* inclou un adjectiu o un participi, mantenim l'adjectiu o el participi amb la preposició *de* al davant:

- Necessites unes sabates per anar al casament? Si vols, **en** tinc unes de vermelles molt boniques.

29 ▶

D.2 Si volem destacar un complement del verb, el desplaçem a l'esquerra. En aquest cas, introduïm el complement amb la preposició *de* i també usem el pronom *en*:

- D'esport, **en** feu?
- D'ascensor, **n'hi** ha al teu edifici?

1 [A] Llegeix les frases següents i subratlla el pronom adequat:

0. D'ascensor, *en/ne/n'hi* ha a casa teva?
 1. No queda gens de sal. Si passes pel supermercat, compra *-ne/'n/en*.
 2. Sisplau, no em posis més vi, que no *ne/n'/en* puc prendre!
 3. El nou jugador de l'Europa marca molts gols. Al partit d'ahir, va fer *-ne/'n/en* tres.
 4. Acabo de trobar cinc bolets. I tu, quants *en/ne/n'* has trobat?
 5. D'exercicis de pronoms, feu *en/'n/-ne* uns quants.
 6. En Pau és molt bon lector. De llibres, *en/ne/n'* té molts.

2 [B] Llegeix les frases següents i subratlla a què fa referència el pronom *en* en cada cas:

0. La màquina de fotografiar necessita piles. A veure si aquesta tarda *en* comprem!
 a. màquina de fotografiar
 b. piles
1. Les filles de la Glòria són petites. La Marta té quatre anys i la Mònica *en* té dos.
 a. filles
 b. anys
2. Voleu veure les fotos de les vacances? *En* vam fer moltes!
 a. vacances
 b. fotos
3. El nostre pis és petit i només té un dormitori. *En* busquem un amb dues habitacions.
 a. pis
 b. dormitori
4. El meu llapis de memòria només té 2 GB, i *en* necessitaria, com a mínim, 8!
 a. llapis
 b. GB
5. Em deixes diners per comprar el diari? Pensava que *en* tenia, però ara veig que no porto res.
 a. diners
 b. diari
6. Lluís, has agafat el cotxe? Ahir vaig omplir el dipòsit de gasolina i avui ja no *n'hi* ha!
 a. dipòsit
 b. gasolina
7. No tindrem prou cadires perquè la Mariona ha convidat tots els seus amics a la festa. Em penso que *en* vindran vint.
 a. amics
 b. cadires
8. Per fer l'allioli només ens queden dos grans d'all. Si ens *en* calen més, haurem de demanar-ne als veïns.
 a. allioli
 b. grans d'all

3 [C i D] Què hi ha al rebost dels Misèries? Subratlla l'opció adequada.

0. De carn, no *n'hi ha/hi ha*.
 1. *Hi ha/N'hi ha* un paquet de pasta.
 2. De pernil, no *n'hi ha/hi ha* gens. Només *en/Ø* queda l'os del pernil.
 3. No *n'hi ha/hi ha* cap ampolla de vi. Fa anys que no *hi ha/n'hi ha* cap.
 4. *En/Ø* queda un tros de formatge.
 5. De paquets d'arròs, *Ø/en* queda un.
 6. De patates, *en/Ø* queden unes quantes, però són de l'any passat.
 7. Al rebost *Ø/en* fa falta un gat perquè *hi ha/n'* hi ha moltes rates.

4 [D] Completa les respostes usant les paraules que et donem i el mateix verb que s'ha fet servir en la pregunta.

0. descafeïnat

—Queda cafè?

—Només *en queda de descafeïnat*.

1. fresc

—Tens vi?

—Sí, _____ a la nevera.

2. moltes

—Heu fet fotos en aquest viatge?

—Sí, _____.

3. una, vella

—En Toni té bicicleta?

—Sí, _____.

4. una mica

—Aquest plat porta mostassa?

—Sí, _____.

5. tres, petites

—Quantes habitacions té el vostre pis?

— _____.

6. uns quants

—Has fet tots els exercicis?

—Només _____.

7. un, nou

—Encara tens l'ordinador del teu pare?

—No, ara _____.

8. dues, una, verda, i, vermella

—Quantes samarretes noves tens?

— _____.

5 L'Àlex té una entrevista amb l'encarregat d'un bar per treballar de cambrer. Omple els buits amb la forma adequada del pronom en o amb Ø.

E: —Quants anys té?

A: —Ara (0.) Ø tinc vint-i-cinc anys, però la setmana que ve *en* faig vint-i-sis.

E: —Té parella?

A: —No, ara no (1.) _____ tinc.

E: —Li agrada conèixer gent?

A: —Sí, crec que sóc una persona sociable i (2.) _____ tinc molts amics.

E: —Quantes feines ha tingut fins ara?

A: —(3.) _____ he tingut poques perquè estudiava i només treballava els caps de setmana.

E: —Fuma?

A: —Només (4.) _____ fumo un cigarret de tant en tant.

E: —Quines característiques creu que ha de tenir un cambrer?

A: —Home, de paciència, (5.) _____ ha de tenir molta. També rapidesa i memòria.

E: —El molesta treballar els caps de setmana?

A: —No, però m'agradaria (6.) tenir _____ algun de lliure de tant en tant.

E: —Sap preparar un *mojito*?

A: —Sí. Es fa amb llimona, rom, sucre i gel. Ah, i de menta, també (7.) _____ porta, oi?

E: —Molt bé! La feina és seva. Tindrà el sou base, però amb les propines (8.) _____ pot guanyar molts diners. Alguna pregunta?

A: —Sí, quanta gent treballa en aquest bar?

E: —De cambrers, (9.) _____ hi ha tres. També hi ha un cuiner i jo, que sóc el propietari.

6 Un detectiu investiga la mort de la marquesa Gotim. Completa les seves notes amb la forma adequada dels pronoms *en*, *la*, *els* i *les*.

(0.) La marquesa Gotim tenia molts diners, però ella sempre deia que no *en* tenia. *Els* guardava sota el coixí. Vivia en una casa molt gran a Sant Esteve d'Amunt i (1.) _____ tenia una altra a Sant Esteve d'Avall. Les cases no (2.) _____ cuidava perquè no volia gastar diners. Feia anys que vivia amb una minyona i un jardiner, però no (3.) _____ estimava gens. Ella deia que, de servei, no (4.) _____ necessitava més. Cada dia mirava la televisió, però (5.) _____ apagava quan hi havia la minyona. (6.) _____ tenia una al menjador i una altra, a l'habitació. Tenia pocs amics i sempre (7.) _____ criticava. Sempre (8.) _____ havia tingut pocs. De rentadora, no (9.) _____ tenia. (10.) _____ va tenir una fa molts anys i quan es va espatllar, no (11.) _____ va arreglar.

40. El pronom *ho*

• *On ho poso, tot això?*

A. Formes

B. Usos

C. *El* o *ho*?

D. El pronom *ho* en funció d'atribut

A. Formes

A.1 El pronom *ho* sempre té la mateixa forma:

Davant del verb: **ho** canvio

Darrere del verb: **he de fer-ho**

36 ▶

B. Usos

B.1 Usem el pronom *ho* per referir-nos a alguna cosa o a un conjunt de coses identificades perquè n'hem parlat abans o perquè són en el context de comunicació. Les coses a les quals ens referim amb el pronom *ho* no sabem què són, no volem dir-ne el nom o no sabem com es diuen.

• *Si no treus el que hi ha sobre el teu llit, ho llençaré!*

[Es refereix al conjunt de coses que hi ha sobre el llit i no podem dir el nom de cada cosa.]

! ■ Normalment el pronom *ho* fa referència a alguna cosa que pot ser representada pels demostratius neutres *això* i *allò*:

Què és *allò* que hi ha al menjador?

On **ho** has comprat? [No sabem què és o no en diem el nom.]

19 ▶

B.2 També utilitzem *ho* per referir-nos a un fet, una situació o alguna cosa que sabem, diem, pensem o sentim:

—És veritat que estàs embarassada?

—Qui t'**ho** ha dit? [que estic embarassada]

—Com es diu ordinador en anglès?

—No **ho** sé. [com es diu ordinador en anglès]

C. *El* o *ho*?

C.1 Fem servir el pronom *el* per referir-nos a una persona o una cosa concreta que identifiquem amb un nom masculí singular. En canvi, usem el pronom *ho* per parlar d'un conjunt de coses. També utilitzem *ho* per referir-nos a fets, pensaments, sentiments, accions, etc.:

• *El treball, he d'acabar-lo abans de les vacances.* [el treball]

• *Tot això, he d'acabar-ho abans de les vacances.* [el conjunt de coses]

• *La Mar s'ha casat per segona vegada. Ho vaig saber ahir. El vaig saber / Vaig saber-lo ahir.*

C.2 Quan ens referim a una persona o una cosa identificades usem els pronoms *el*, *la*, *els* o *les*. En canvi, quan ens referim a l'acció expressada pel verb, usem el pronom *ho*. En aquest cas, podem fer servir el verb *fer* com a sinònim de l'acció:

—Ja has comprat les entrades del concert?
 —Sí, ja **ho** he fet. [comprar]
 —Sí, ja **les** he comprat. [les entrades]

■ No usem el pronom *ho* amb valor d'article neutre:
 No sé ~~ho~~ el que vull. **17** ▶

D. El pronom ho en funció d'atribut

D.1 Fem servir el pronom *ho* per substituir l'atribut dels verbs *ser*, *estar* i *semblar*:

- En Martí és molt alt i el seu pare també **ho** és.
- Crec que en Joan està enfadat amb mi, però ell diu que no **ho** està.
- La Mari és molt nerviosa, però no **ho** sembla.

34 ▶

Exercicis

1 [B] Relaciona cada frase amb la interpretació més adequada.

- A. Es refereix a una cosa o un conjunt de coses, però no es diu el nom de l'objecte.
 B. Es refereix a un fet, una situació o alguna cosa que sabem, diem, pensem o sentim.

0. Allò de l'altre dia va estar molt bé. Per què no ho repetim? **b**

1. Nen, no toquis això, que ho trencaràs. _____
2. No cridis, ja saps que no ho suportó. _____
3. On ho posem, tot això? _____
4. La Maria i en Pere s'han separat. Ho ha dit en Maties. _____
5. Manel, et trobes bé? Mai rentes els plats i avui ho has fet! _____
6. Què és això tan lleig? D'on ho has tret? _____
7. El que va passar entre en Tom i jo no ho sabràs mai. _____
8. Què ha estat això? Vosaltres també ho heu sentit? _____

2 La Mar i en David es canvien de pis. Llegeix el diàleg i subratlla el pronom més adequat.

Mar: —On poso això?

David: —No (0.) ho/el/lo sé. (1.) Deixa -ho/'/lo a l'habitació.

Mar: —I ell rellotge de l'àvia? On (2.) el/ho/lo posem?

David: —Uf, em penso que no funciona. Per què no (3.) ho/lo/el llencem?

Mar: —Ja saps que no (4.) ho/el/lo podem fer. És un record de la família!

David: —I què fem amb tot això? (5.) El/Ho/Lo posem a l'habitació?

Mar: —I a l'armari de l'estudi? Està buit, oi?

David: —No, no (6.) el/'/ho està. Hi he posat tots els meus CD i DVD.

Mar: —I l'equip de música, també (7.) ho/el/' has posat a l'estudi?

David: —No, encara no (8.) '/ho/el he fet. És que ja no queda espai!

Mar: —És que aquest pis és massa petit.

David: —No, no (9.) '/ho/lo és, el que passa és que tu (10.) ho/el/lo guardes tot!

Mar: —Mira, ja no puc més. Estic molt cansat!

David: —Jo també (11.) ho/'/lo estic i m'aguanto. Va, treballa!

3 [C] Completa les respostes següents amb el pronom *el, la, els, les* o *ho*:

0. —Has comprat el regal per a la iaia?

—Sí, ja l'he comprat

—Has comprat allò que et vaig dir?

—Sí, ja *ho* he comprat.

1. —Heu fet els exercicis?

—Sí, ja _____ hem fet!

2. —Heu fet el que em vaig prometre?

—Sí, ja _____ hem fet!

3. —Han arreglat la nevera?

—Sí, _____ van arreglar ahir.

4. —Han arreglat tot el que es va espatllar?

—Sí, _____ van arreglar ahir.

5. —Podeu agafar allò de la taula?

—Sí, ja _____ agafem.

6. —Podeu agafar l'ordinador portàtil?

—Sí, ja _____ agafem.

7. —On deixo les bosses del supermercat?

—Deixa _____ a la cuina.

8. —On deixo tot això?

—Deixa _____ a la cuina.

9. —En Roger sap quin dia va néixer el seu pare?

—No, no _____ sap.

10. —En Roger sap l'adreça dels seus avis?

—No, no _____ sap.

11. —On has comprat això?

— _____ he comprat en un mercat de segona mà.

12. —On has comprat aquest gerro?

— _____ vaig comprar en un mercat de segona mà.

4 La Mar i en David ja estan instal·lats al pis nou. Llegeix el correu electrònic que envien als seus amics i corregeix-hi els quatre errors de pronoms que han comès.

Inauguració del pis

Ja vivim al pis nou! Estem molt contents i la Perla, la nostra gossa, també l'està perquè ara tenim una terrassa petita! La nova adreça és: c/ Jocs Florals, 24, 1r. De moment no tenim telèfon; vindran a instal·lar-ho el mes que ve. Si voleu venir a visitar-nos, ho podeu fer a partir de la setmana que ve. Hem decidit fer un sopar d'inauguració del pis. Volem inaugurar-ho el dia 20 de juny. Si no podeu venir, el sentim molt, però la data no es canvia! I si veniu, no porteu cap regal; ho que ens fa feliços és la vostra assistència!

Mar i David

0. l'està: *ho* està

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

3 [C] Completa les respostes següents amb el pronom *el, la, els, les* o *ho*:

0. —Has comprat el regal per a la iaia?

—Sí, ja *l'*he comprat

—Has comprat allò que et vaig dir?

—Sí, ja *ho* he comprat.

1. —Heu fet els exercicis?

—Sí, ja _____ hem fet!

2. —Heu fet el que em vau prometre?

—Sí, ja _____ hem fet!

3. —Han arreglat la nevera?

—Sí, _____ van arreglar ahir.

4. —Han arreglat tot el que es va espatllar?

—Sí, _____ van arreglar ahir.

5. —Podeu agafar allò de la taula?

—Sí, ja _____ agafem.

6. —Podeu agafar l'ordinador portàtil?

—Sí, ja _____ agafem.

7. —On deixo les bosses del supermercat?

—Deixa _____ a la cuina.

8. —On deixo tot això?

—Deixa _____ a la cuina.

9. —En Roger sap quin dia va néixer el seu pare?

—No, no _____ sap.

10. —En Roger sap l'adreça dels seus avis?

—No, no _____ sap.

11. —On has comprat això?

— _____ he comprat en un mercat de segona mà.

12. —On has comprat aquest gerro?

— _____ vaig comprar en un mercat de segona mà.

4 La Mar i en David ja estan instal·lats al pis nou. Llegeix el correu electrònic que envien als seus amics i corregeix-hi els quatre errors de pronoms que han comès.

Inauguració del pis

Ja vivim al pis nou! Estem molt contents i la Perla, la nostra gossa, també *l'està* perquè ara tenim una terrassa petita! La nova adreça és: c/ Jocs Florals, 24, 1r. De moment no tenim telèfon; vindran a instal·lar-ho el mes que ve. Si voleu venir a visitar-nos, ho podeu fer a partir de la setmana que ve. Hem decidit fer un sopar d'inauguració del pis. Volem inaugurar-ho el dia 20 de juny. Si no podeu venir, el sentim molt, però la data no es canvia! I si veniu, no porteu cap regal; ho que ens fa feliços és la vostra assistència!

Mar i David

0. *l'està*: *ho està*

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____